

Pohjois-Venäjän etninen, kielellinen ja kulttuurinen muotoutuminen

Pohjois- ja erityisesti Luoteis-Venäjän etninen, kielellinen ja kulttuurinen tilanne stabiloitui keskiajan alun jälkeen, jolloin alue alkoi slaavilaistua. Siihen saakka Venäjän pohjoisosaa olivat asuttaneet suomalais-ugrilaiset ja balttilaiset kansat, joiden asuma-alue kattoi myös laajoja alueita Keski-Venäjältä. Skandinaavien perustamat siirtokunnat puolestaan muuttivat alueen yhteiskunnallista rakennetta ja Novgorodin kaupunkivaltiosta tulikin Pohjois-Venäjän merkittävin keskus.

Alueen etnisten, kielellisten ja kulttuuristen olojen ja sen asutushistorian mekanismien tutkimus edellyttää monitieteistä tarkastelua. Projekti onkin rakennettu siten, että kielentutkijat, historioitsijat ja arkeologit voivat hyödyntää toistensa asiantuntemusta ja uusinta tietoa. Tutkimuksen yleiset tavoitteet ovat:

- tutkia Pohjois-Venäjän kielellistä ja etnistä kehitystä esihistoriallisista ajoista nykypäivään;
- tarkastella slaavien asutushistorian ja alueen

slaavilaistumisen mekanismeja ja dynamiikkaa sekä niitä vaikutuksia, joita ”vanhan” ja ”uuden” väestön kohtaamisella on (ollut) alueen kielelliseen ja kulttuuriseen muotoutumiseen;

- valottaa historiallisen ajan alussa syntyneitä yhteiskunnan rakenteita (eritoten Novgorodin osalta) ja Pohjois-Venäjän keskusten kielitilannetta.

Tutkimukseen osallistuu slavisteja, fennougristeja, baltologeja, skandinavisteja ja arkeologeja seuraavista yliopistoista ja tutkimuslaitoksista: Helsingin yliopisto, Venäjän tiedeakatemia (Moskova, Petroskoi), Latvian yliopisto (Riika), Leidenin yliopisto, Oslon yliopisto, Tarton yliopisto ja Wienin yliopisto.

Projekti järjesti 22-25.9.2005 kansainvälisen konferenssin Lammilla, johon osallistui tutkijoita yllämainituista yliopistoista ja laitoksista. Projektin vastaavana johtajana toimii dosentti Juhani Nuorluoto (juhani.nuorluoto@helsinki.fi).

Projektin kotisivut: <http://www.helsinki.fi/hum/slav/nwruusia/>